

Skandias plånboksindex

Mars 2017

skandia :

Nytt läge för blivande pensionärer

Skandias Plånboksindex visar att sparviljan hos hushållen är hög, trots högkonjunktur och ökande optimism om den egna ekonomin, fortsatt börsuppgång och rekordlåga räntor. De högre trösklarna till bostadsmarknaden får allt fler att vilja lägga pengar på hög.

Skandias Plånboksindex, som görs i samarbete med Kantar Sifo, kombinerar hushållens optimism kring den egna ekonomin med sparviljan, det vill säga benägenheten att amortera, spara på banken, i fonder eller aktier.

Amorteringskravet som trädde i kraft förra sommaren, innebar en påtagligt ökad sparvilja hos svenska hushåll. Från att varit optimistiska och relativt konsumtionsbenägna började allt fler hålla hårdare i plånboken. Tydligast syntes omsvängningen bland storstadsbor, höginkomsttagare, yngre par utan barn och småbarnsfamiljer, dvs. grupper med stora bolån eller som står inför att skaffa sin första bostad.

2017 har hittills bjudit på fortsatt högkonjunktur, rekordlåga räntor och en börs på ny rekordnivå. Inte helt oväntat ser vi också att hushållen är fortsatt optimistiska kring den egna ekonomin. Men den höga sparviljan har ändå bitit sig fast. De som håller hårdast i plånboken är inte helt oväntat hushåll där många vill in på bostadsmarknaden; dit hör par utan barn och yngre hushåll som är mest benägna att spara. Men vi ser även att föräldrar med utflyttade barn är påtagligt sparbenägna. Tidigare har åren innan pension ofta kunnat erbjuda lite välförtjänt guldkant. Dagens höga trösklar in på bostadsmarknaden gör sannolikt att allt

fler vill kunna hjälpa barnen med finansieringen av den första egna bostaden. Samtidigt gör reavinsten det oattraktivt att sälja sitt eget boende för att byta till något mindre. Alternativet blir att spara mer istället.

De höga bostadspriserna är inte det enda som ökat kraven på eget sparande idag. De låga räntorna innebär också att värdet på våra pensioner urholkas och att vi måste spara mer för att få en bra pension den dag vi slutar jobba. Alternativet är att jobba allt längre. Det kan också vara en bidragande orsak till att sparviljan ökar i gruppen med utflugna barn.

Vi har befunnit oss i en miljö med mycket låga räntor och stigande bostadspriser under snart ett decennium. Både bostadsköpare och blivande pensionärer behöver börja tänka på ett nytt sätt kring den egna bostaden, lånen och pensions-sparandet. Kanske är det det som gör att sparviljan ökar.

Maria Landeborn
Sparekonom

Plånboksindex kvartal ett, 2017

Hushållens optimism eller framtidstro mäts regelbundet i olika undersökningar. Likaså finns olika mått på hushållens benägenhet att spara. I Plånboksindex har vi kombinerat dessa två mått för att få en bättre helhetsbild av det privatekonomiska klimatet och för att kunna resonera kring varför hushållen agerar som de gör. Att prioritera sparande kan ses som antingen ett sätt att trygga en osäker och ”farlig” framtid, eller som ett sätt att investera pengar i dag för att få det ännu bättre i morgon.

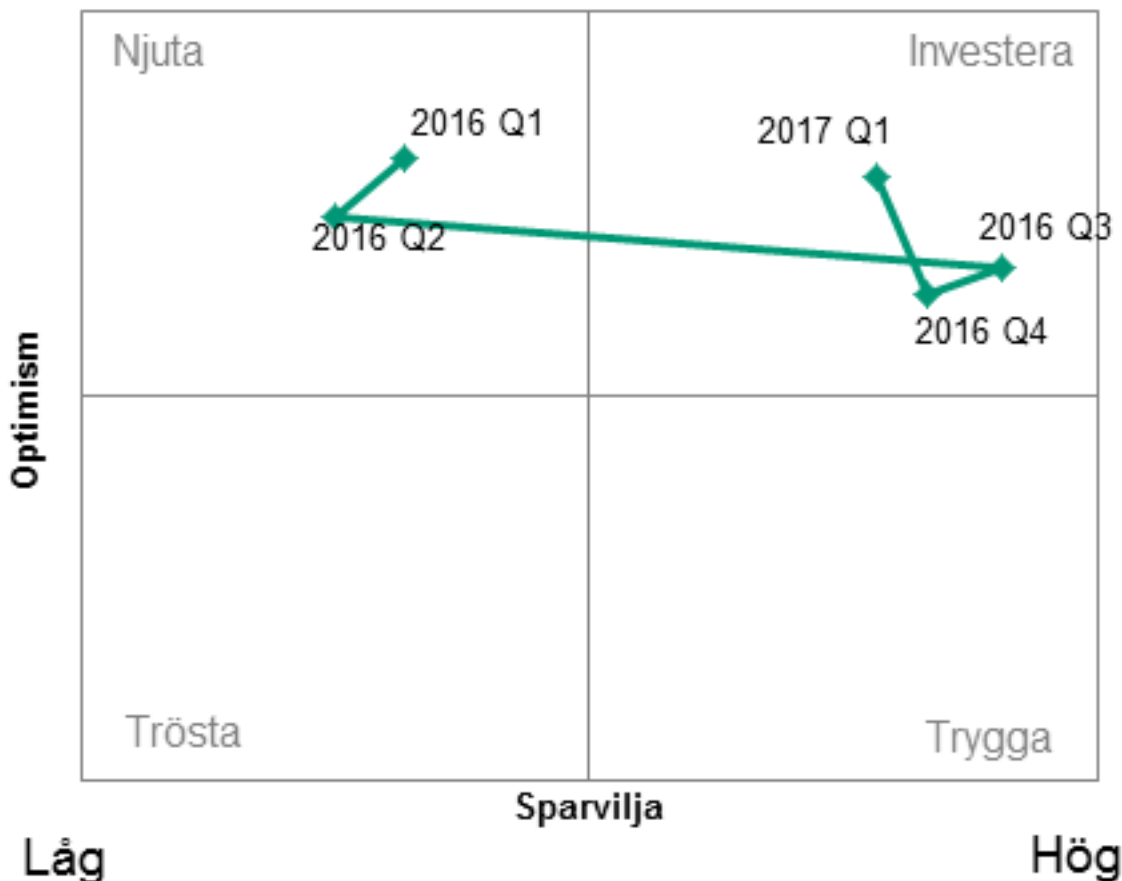
Under första halvåret 2016 befann sig svenskarna i vad man kan kalla ett privatekonomiskt njuta-läge; parat med en stark tro på framtiden fick konsumtionen ta en allt större plats. Tillväxt, sjunkande arbetslöshet och låga räntor fick svenskarna att under första halvan av 2016 bortse från en svajig börs och nya amorteringskrav.

”Grupper som tidigare i högre utsträckning kunnat prioritera konsumtion får nu tänka på att planera sitt sparande”

Resultaten för 2016 års sista halva tillsammans med kvartal ett 2017 har dock pekat på en tydlig minskning av konsumtionen till förmån för buffertsparande.

Optimismen till den egna ekonomin framöver ökar dock tydligt under kvartal ett från en relativt låg nivå i 2016 års sista kvartal. Trots den ökade optimismen så vill hushållen ändå inte öppna plånboken till förmån för konsumtion, vilket gör att plånboksindex vandrar uppåt i investera-läget.

Hög

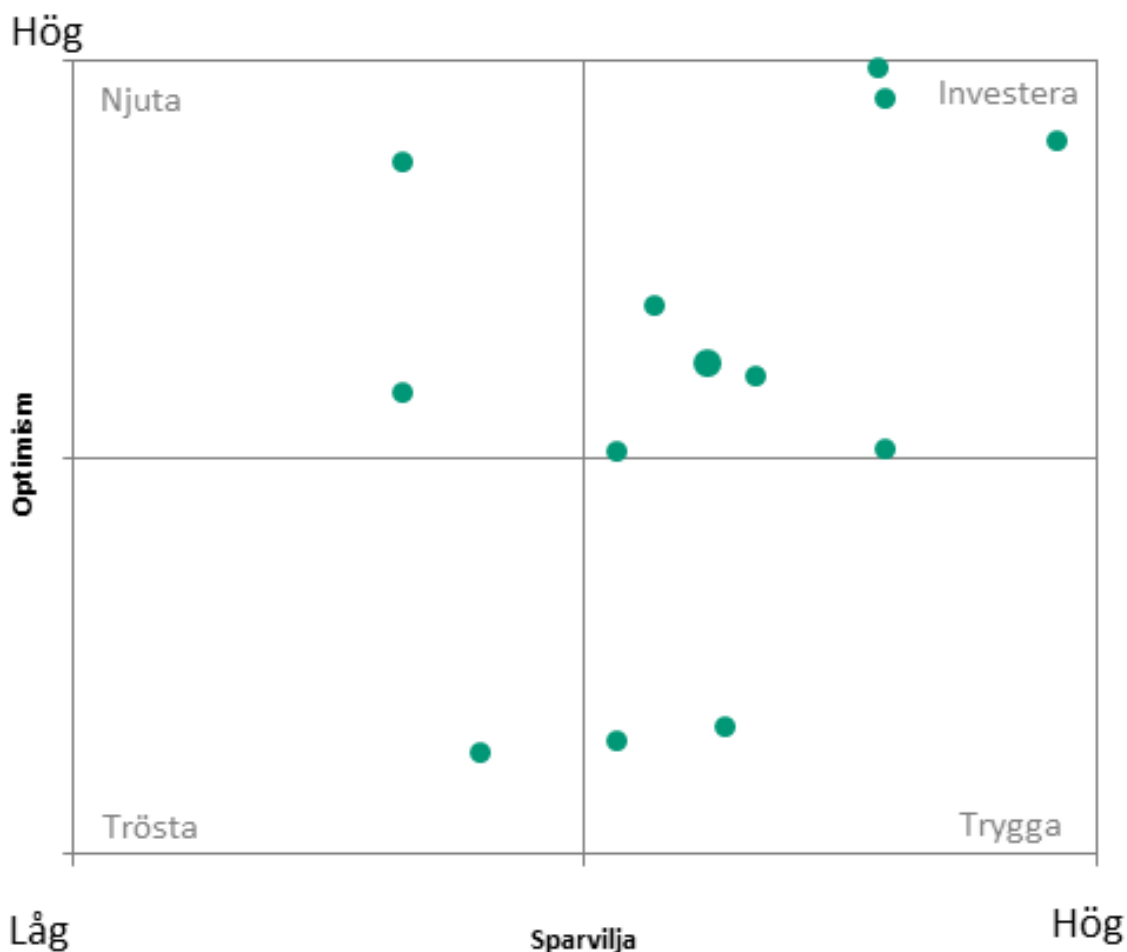

Allt fler grupper i samhället känner ett behov av att bygga upp ett sparkapital – konsumtionen får vänta

I den utzoomade bilden av plånboksindex nedan (där definitionen av de fyra privat-ekonomiska lägena är desamma), så ser vi tydligt att de grupper som står inför sitt första bostadsköp d.v.s. unga personer och yngre par utan barn kraftigt drar sparviljan uppåt i kvartal ett 2017.

Till detta så ser vi även att grupper som typiskt sett tidigare har fått möjlighet att konsumera mer, så som föräldrar med

utflyttade barn, också drar sparviljan uppåt med ett resultat över det genomsnittliga i kvartal ett. En bidragande orsak kan vara att trösklarna in på bostadsmarknaden gör att man som förälder har ett behov av att hjälpa sina barn med finansieringen. Samtidigt är den kommande pensionen ytterligare ett skäl att längre upp i åldrarna ha en plan för sitt

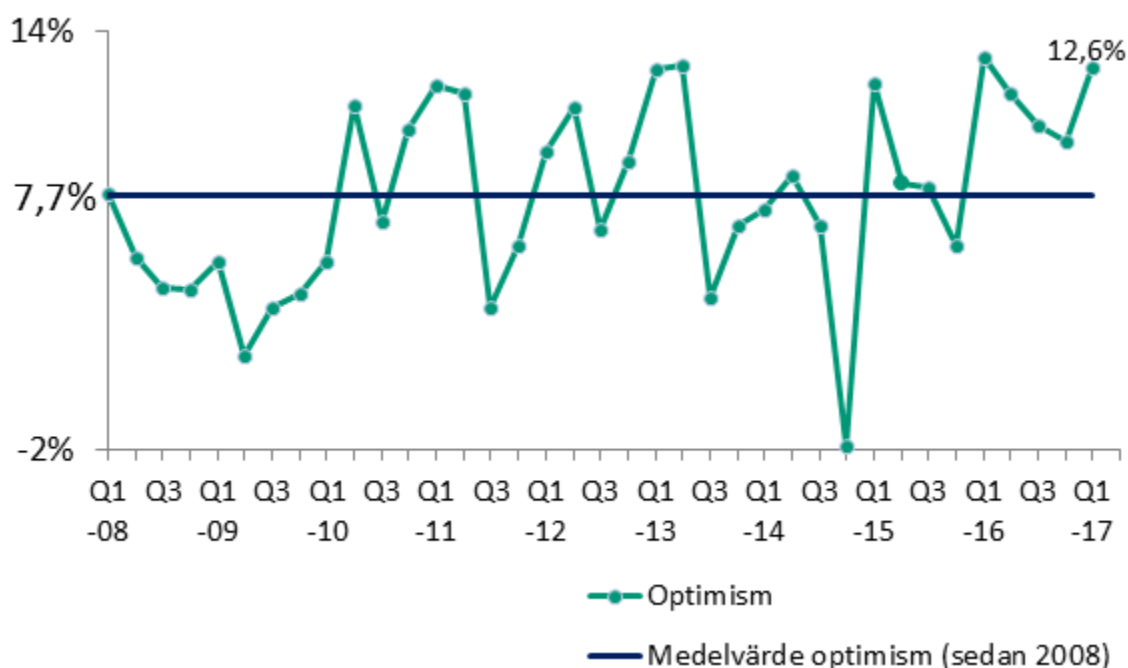
Trots de nya spelreglerna är man fortsatt optimistisk till den egna ekonomin

PI resultaten de fem senaste kvartalen har optimismen varit relativt hög, och en bra bit över den genomsnittliga nivån. Under 2016 års fyra kvartal såg optimismen ut att vara i en nedåtgående trend, men resultatet ökar alltså igen till en historiskt hög nivå i kvartal ett 2017.

Vid sidan av amorteringskrav och mörka ekonomiska rubriker kring Brexit och Trump som präglade 2016 så har hushållen hela

”Den kortsiktiga trenden pekar på att optimismen fortsatt kommer vara hög framöver”

tiden haft en relativt hög optimism och vi ser alltså heller inga tydliga signaler för att hushållens optimism är på väg ner under 2017.

**För mer information om Skandias
plånboksindex, vänligen kontakta:**

Maria Landeborn

Sparekonom Skandia

maria.landeborn@skandia.se

08-788 18 81

Twitter: [@marialandeborn](https://twitter.com/marialandeborn)

Appendix: Om studien, frågeformulär och index

Bakgrund och syfte

Skandia har gett människor ekonomisk trygghet i mer än 150 år – genom krigstider och kriser, från det lokala bondesamhället in i den globala trådlösa kommunikationskulturen. Det innebär att Skandia har en lång, stolt tradition av pionjärande, produktutveckling och samhällsengagemang. Idag är vi en ledande nordisk leverantör av lösningar för ekonomisk trygghet och långsiktigt sparande. Vi har 2,2 miljoner kunder i Sverige, Norge och Danmark, ett förvaltad kapital på drygt 440 miljarder kronor och 2 300 anställda.

Med Plånboksindex har vi ambitionen att samla och sprida kunskap om svenskarnas syn på sin privatekonomi. Därigenom skapar vi en arena för att dela med oss av vår expertis om lån, sparande och konsumtion, om psykologin kring ekonomiska frågor och om kloka förhållningssätt till privatekonomi.

Målgrupp

Allmänheten i Sverige, personer i åldern 15 år och äldre.

Metod

Mätningen görs i samarbete med Kantar Sifo. Datainsamling sker den 1-7:e varje månad och varje månads mätning har omfattat ca 1 000 webintervjuer. Totalt har mer än 100 000 intervjuer genomförts. Resultatet har vägts på kön, ålder, region och inkomstgrupp för att spegla målgruppen ovan.

Urvalet dras ur Kantar Sifos onlinepanel:

Panelen har rekryterats representativt över hela landet via telefon och postala utskick. Det finns ingen möjlighet att ansluta sig till panelen utan att först ha blivit kontaktad av Kantar Sifo i anslutning till en undersökning som uppfyller kraven för representativitet. Detta förhindrar i möjligaste mån så kallade proffspanellister från att ansluta sig. Eftersom undersökningen gjordes online så innebär det att personer som inte använder internet inte kommer med i undersökningen.

Appendix: Frågeformulär

1. Om din inkomst sedan skatten är dragen skulle öka så att du får lite mer pengar (ungefär 5 procent mer sedan skatten är dragen) att röra dig med, vad skulle du helst använda dessa pengar till?
2. Om din inkomst istället skulle minska något (ungefär 5 procent mindre sedan skatten är dragen), vad skulle du då i första hand dra in på?
3. Tror du att du under de kommande tolv månaderna kommer att ha mer eller mindre pengar att röra dig med än vad du har nu, eller ungefär som nu?
 1. Mer pengar
 2. Ungefär som nu
 3. Mindre pengar
 4. Tveksam, vet ej

Svarsalternativ till fråga 1 och 2:

Konsumtion	1.	Möbler, heminredning
	2.	TV, högtalare, hemmabio etc
	3.	Mobiltelefon, surfplatta, kamera
	4.	Nöjstjänster, spel, film etc
	5.	Maskiner för hushållsarbete, kök och tvätt
	6.	Bättre bostad
	7.	Fritidshus
	8.	Fabriksny bil
	9.	Begagnad bil
	10.	Båt
	11.	Semesterresor
	12.	Tandläkare, läkarvård, medicin
	13.	Nya kläder
	14.	Bättre och godare mat hemma
	15.	Restaurangbesök, krogen
Sparande	16.	Spara pengarna
	17.	Köpa aktier eller andra värdepapper
	18.	Köpa försäkring
	19.	Betala skulder
	20.	Gåva till barn/ barnbarn
	21.	Annat vad?
	22.	Tveksam, vet ej

Svarsalternativ 2, 3 och 4 till fråga 1 och 2 har uppdaterats i juni 2016 för att bättre stämma överens med samtidens konsumtion. Effekten på tidsserien mellan maj och juni 2016 visade sig främst vara en omflyttning inom konsumtionsalternativen och påverkar därmed inte indexet för sparvilja.

Appendix: Index

Optimism

Andel optimister - andel pessimister =

Andel som svarar Mer pengar – Andel som svarar *Mindre pengar* (på frågan om hur de ser på sin egen ekonomi framöver F3.)

För att komplettera tidsserien bakåt har perioden [januari, 2008] till [mars, 2009] skattats med hjälp av Konjunkturinstitutets Konjunkturbarometer: Hushåll (Egen ekonomi, bättre - sämre de närmaste 12 mån). Skattningen är baserad på metod för linjär regression.

Sparvilja

Spara mer – spara mindre =

Andel som svarar spara pengarna; köpa aktier eller andra värdepapper; köpa försäkring; betala skulder; gåva till barn/barnbarn (på ”prioriteringsfrågan” F1 (filter* neutrala & positiva till framtiden, se förklaring nedan))

– (Subtraherat med)

Andel som svarar spara pengarna; köpa aktier eller andra värdepapper; köpa försäkring; betala skulder; gåva till barn/barnbarn (på ”dra-ner-på-frågan” F2. (filter* neutrala & pessimistisk till framtiden))

*Filter

Neutrala & positiva till framtiden =

De som svarar Mer pengar; Ungefär som nu; Tveksam, vet ej (på frågan om hur de ser på sin egen ekonomi framöver F3.)

Neutrala & pessimistisk till framtiden =

De som svarar Ungefär som nu; Mindre pengar; Tveksam, vet ej (på frågan om hur de ser på sin egen ekonomi framöver F3.)